שואלת הגמרא: אַמַּאי, הרי נוֹגְעִין בְּעֵדוּתָן הֵן, שהרי אם יבוא מערער ויקח חלק מן שדה השותפות יפסידו שניהם, ואם כן נמצא ששותף זה שמעיד שהקרקע שייכת גם לשני, לעצמו הוא מעיד. מיישבת הגמרא: הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן, דְּכָתַב לֵיהּ – שהשותף המעיד כתב לשני דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עַל שָׂדֶה זוֹ, כלומר, לא יהא לי חלק בשדה זו אלא הכל יהיה שלך, ולכן כיון שנתן לו את חלקו שבשדה יכול להעיד לו, ששוב אינו נוגע בדבר.

מקשה הגמרא: וְכִי כָּתַב לוֹ, מַאי הֲוֵי – מה בכך, כלומר, מה מועיל בזה שכתב לו 'דין ודברים' וכו' בכדי לסלק את עצמו מחלקו בשדה, וְהָתַנְיָא, הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ – שנים שהם שותפים בשדה ורצה אחד מהם לתת לשני את חלקו ואמר לחבירו 'דִּין וּדְבָרִים אֵין לִי עַל שָׂדֶה זוֹ', וְכן אם אמר לו 'אֵין לִי עֶסֶק בָּהּ', וְכן 'יָדַי מְסוּלָּקוֹת הֵימֶנָּה', לֹא אָמַר כְּלוּם, שכיון שכבר יש לו חלק בשדה זו אינו נחשב ללשון מתנה, אלא הוא לשון תפלה 'הלוואי שלא יהא לי חלק בה', וכל זמן שלא אמר מפורש 'יהי נתון לך חלקי שבשדה זו' לא יצאה חלקו מרשותו. הרי ששותף הכותב לחבירו 'דין ודברים אין לי על שדה זו' אין במשמעות הלשון שהוא נותנו במתנה, ואם כן חוזרת שאלת הגמרא מדוע שותפים יכולים להעיד זה על זה, הרי הם נוגעים בעדותם.

מתרצת הגמרא: הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן, כְּשֶׁקָּנוּ מִידּוֹ – שכשאמר לשון זה לחבירו קנה חבירו ממנו בקנין סודר, וכיון שעשה קנין, מועיל הדבר וקנה גופה של קרקע על אף שאמר בלשון 'דין ודברים אין לי' וכו'.

מקשה הגמרא: וְכִי קָנוּ מִידּוֹ, מַאי הֲוֵי – מה בכך, כלומר, מה מועיל שהשותף השני קנה מידו, הרי הוא נוגע בדבר שנוח לו שתישאר השדה ברשותו של השותף כיון שבכך חֲרֵי הוּא מֵעֲמִידָהּ בְּפָנֵי בַּעַל חוֹבוֹ, שיוכל בעל חובו לבוא ולגבות את חובו מהשדה. אבל אם יקח המערער את השדה משותפו לא יוכל בעל חובו לגבות משדה זו, ונמצא שהוא יהיה בכלל 'לוה רשע ולא ישלם', ולכן נוח לו להעיד לשותפו עליה ששלו היא כדי להעמידה בפני בעל חובו. וכמו שמצינו דְּאָמַר רַבִּין בַּר שְׁמוּאֵל מִשְּׁמֵיהּ דִּשְׁמוּאֵל, הַמּוֹכֵר שָׂדֶה לַחֲבֵירוֹ שֶׁלֹּא בְּאַחֲרָיוּת – אדם המוכר לחבירו שדה שהיתה משועבדת לבעל חוב, ולא קיבל עליו אחריות שבמקרה ויקחו את הקרקע מהקונה שיוכל לגבות מקרקעותיו של מוכר, אם בא אדם וערער על השדה אֵין מֵעִיד לוֹ עָלֶיהָ – אין יכול המוכר להצטרף עם עד נוסף נגד המערער להעיד שהשדה של הקונה, מִפְּנֵי שהוא נוגע בדבר שֶׁמַּעֲמִידָהּ בְּפָנֵי בַּעַל חוֹבוֹ.

מתרצת הגמרא: הָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן, דְּקַבִּיל עֲלֵיהּ אַחֲרָיוּת – שקיבל עליו השותף אחריות על מה שנתן לחבירו, שאז אינו נוגע בדבר.

ומבררת הגמרא: אַחֲרָיוּת דְּמַאן – על איזו לקיחה קיבל עליו הנותן אחריות. אִי נִיקָּא אַחֲרָיוּת דְּעָלְמָא – שקיבל עליו אחריות אם יבוא אחד מהשוק ויקח את השדה בטענה שהיא שלו, אם כן כָּל שֶׁכֵּן דְּנִיחָא לֵיהּ להעיד לו עליה שלא יקחו ממנו את השדה, שהרי קיבל על כך אחריות. אֶלָּא אַחֲרָיוּת דְּאַתְיָא לֵיהּ מֵחֲמָתֵיהּ – שקיבל עליו בשטר אחריות שרק במקרה ויגבו את השדה בשביל חובות שיש לו, יחזיר לו לשותפו את המעות ששילם. שאז נמצא שכשבא אחד מהשוק לקחת את השדה בטענה שהיא שלו, אין לו שום רווח בדבר להעיד לשותפו שהיא שלו, שהרי אף אם על ידי עדותו תישאר הקרקע ביד שותפו ויהיה לבעל חובו אפשרות לגבות את חובו משדהו, הרי ישאר בעל חוב נגד שותפו שהקנה לו את השדה [שהרי קיבל עליו אחריות], ולגביו יהיה נקרא 'לוה רשע ולא ישלם'.

הגמרא מקשה שמשמע מברייתא שאף ששותף מסלק את עצמו מחלקו מכל מקום נחשב נוגע בדבר. מקשה הגמרא: וְכִי מְסַלֵּק נַפְשֵׁיהּ מִי מְסַתַּלֵּק – וכי כששותף מסלק את עצמו מחלקו בשדה הרי זה סילוק גמור ויכול להעיד לשותפו, וְהָתַנְיָא, בְּנֵי עִיר שֶׁנִּגְנַב סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁלָּהֶן, אֵין דָּנִין את הגנב דָּיָּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר, וְאֵין מְבִיאִין רְאָיָה מֵאַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר [–עדות שפלוני גנב את הספר תורה, או שהספר תורה שלהם] מֵאַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר, כיון שכל אנשי העיר שותפים בספר תורה והם נוגעים בדבר. מסיימת הגמרא את הקושיא מהברייתא: וְאִם אִיתָא – ואם זה נכון שכששותף מסלק עצמו מהדבר יכול להעיד עליו, אם כן לְיַסַּלְקוּ בֵּי תְּרֵי מֵינַייְהוּ – ששנים יסלקו עצמם מחלקם בספר תורה על ידי שיאמרו 'דין ודברים אין לנו בספר תורה', ויעשו קנין על זה, וְלִידַיְינוּ – ויוכלו לדון בדבר. אלא מוכח מכאן ששותף אינו יכול לסלק את עצמו מדבר שהוא שותף בו ולהעיד בדבר, כיון שיש לחוש שהשותף עשה קנוניא [–עצה של רמאות] עם חבירו לסלק את עצמו מהשותפות, ולאחר שיעיד לו ויעמידנה בידו יחזור לשותפתו.

מתרצת הגמרא: לעולם שותף שמסלק את עצמו מהדבר יכול להעיד עליו, וּשְׁאנֵי סֵפֶר תּוֹרָה דְּלִשְׁמִיעָה קָאֵי – שונה הדין בספר תורה שבזה אין מועיל אם מסלקים את עצמם מחלקם בו כדי שלא יהיו נוגעים בעדותם, משום שספר תורה עומד לשמיעה, וכיון שהם נהנים מהספר תורה ויוצאים ידי חובה בשמיעת הפרשה, אין יכולים דייני ובני אותה העיר להסתלק מחלקם בספר תורה כל זמן שהם גרים בעיר, עד שיעברו לגור בעיר אחרת.

הגמרא מקשה מברייתא נוספת: תָּא שְׁמַע, הָאוֹמֵר תְּנוּ מָנֶה לִבְנֵי עִירִי – לצרכי בני עירי, כגון לצורך בניית חומות העיר וכל צרכי הרבים, אֵין דָּנִין את היורשים בְּדַיָּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר להוציא מהם את המנה, וְכֵן אֵין מְבִיאִין רְאָיָה מֵאַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר שאותו אדם הבטיח להם מנה, כיון שהם נוגעים בדבר.

שואלת הגמרא: ואם זה נכון שכששותף מסלק עצמו מהדבר יכול להעיד עליו, אַמַּאי – מדוע שלא ידונו ויעידו בדבר, לְיַסַּלְקוּ בֵּי תְּרֵי נַפְשַׁייְהוּ – ששנים יסלקו עצמם ולא יהנו ממנה כלל, על ידי שיתנו מכיסם כנגד המנה של הציבור, וְלִידַיְינוּ – ויוכלו לדון בדבר. מתרצת הגמרא: הָכָא נַמִּי בְּסֵפֶר תּוֹרָה – גם ברייתא זו צריך לפרשה שמדובר בְּאומר תנו מנה לבני עירי לקנות בו סֵפֶר תּוֹרָה, וכיון שהוא עומד לשמיעה אין הם יכולים לסלק את עצמם מזה.

הגמרא מקשה מברייתא נוספת: תָּא שְׁמַע, הָאוֹמֵר תְּנוּ מָנֶה לַעֲנֵיֵּי עִירִי, אֵין דָּנִין בְּדַיָּנֵי אוֹתָהּ הָעִיר, וְאֵין מְבִיאִין רְאָיָה מֵאַנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר, כיון שהם נוגעים בדבר. הגמרא מבארת תחילה את דברי הברייתא עצמם, ואחר כך תבאר מה קשה ממנה על שמואל. שואלת הגמרא: וְתִסְבְּרָא עֲנִיִּים שָׁקְלֵי דַּיָּנֵי מֵיפְסְלֵי – וכי האם תסבור כן שהעניים הם אלו שאמורים לקבל את הכסף שאמר פלוני להביא, ובשביל כך הדיינים נפסלים מלדון בזה, וכי מה נוגעים בדבר הם. אֶלָּא אֵימָא – אלא כך תאמר לפרש את הברייתא, שהאומר תנו מנה לעניי עירי אֵין דָּנִין בְּדַיָּנֵי עֲנֵיֵּי אוֹתָהּ הָעִיר, וְאֵין מְבִיאִין רְאָיָה מֵעֲנֵיֵּי אוֹתָהּ הָעִיר, כיון שהם נוגעים בדבר.

מסיימת הגמרא את הקושיא מהברייתא: וְאם זה נכון שכששותף מסלק עצמו מהדבר יכול להעיד עליו, אַמַּאי – מדוע שלא ידונו ויעידו בדבר, לְסַתַּלְקוּ בֵּי תְּרֵי נַפְשַׁייְהוּ – ששנים מהעניים יסלקו עצמם ולא יקחו מנתינה זו של פלוני, וְלִידַיְינוּ – ויוכלו לדון בדבר. מתרצת הגמרא: הָכָא נַמִּי בְּסֵפֶר תּוֹרָה – שכוונתו שיתנו מנה לבני עירו לצורך קניית ספר תורה, וְאַמַּאי קָרֵי לְהוּ עֲנִיִּים – והטעם שבלשונו קרא לבני עירו עניים הוא משום דְּהַכֹּל אֵצֶל סֵפֶר תּוֹרָה עֲנִיִּים הֵן – שכיון שכולם צריכים לספר תורה, על כן שייך לקוראם עניים לענין זה.

וְאִיבָּעֵית אֵימָא, לְעוֹלָם הביאור בברייתא הוא כְּדָקָתָנֵי 'לעניי עירי' שהכוונה עֲנִיִּים מַמָּשׁ, ומדובר בדיינים שאינם עניים, וְהטעם שדייני העיר פסולים הוא משום שהברייתא מדברת כַּעֲנֵיֵּי דְּרָאמוּ עֲלַייְהוּ – בעניים שמוטלים על בני העיר [ובכללם אף על דייני אותה העיר] העשירים לפרנסם, ולכך נחשבים דייני העיר נוגעים בדבר ואינם יכולים לדון בנתינה של פלוני.

מבררת הגמרא: וְהֵיכִי דָּמֵי, אִי דְּקִיץ לְהוּ – אם יש דבר קצוב לכל אחד כמה ליתן בכל שנה ושנה, לֵיתְבוּ בֵּי תְּרֵי מֵינַייְהוּ מַאי דְּקִיץ לְהוּ – ששנים ישלמו לעניים את סכומם לאותו השנה, וְלִידַיְינוּ כיון ששוב אינם נוגעים בדבר. אלא צריך לבאר שהָכָא בְּמַאי עָסְקִינַן דְּלָא קִיץ לְהוּ – שאין סכום קצוב כמה לשלם לעניים בכל שנה,

המשך בעמוד ג

אלא הכל לפי צורך העניים, וכל זמן שיש את המנה לא יתנו
הדיינים כלום משלהם, ולכך נוגעים הם בדבר ואינם יכולים
להעיד בנתינה של זה. **וְאִי בָּעֵית אֵימָא,** לְעוֹלָם דְּקַיְּין לְהוּ – שיש
דבר קצוב לבני העיר כמה ליתן לצורך העניים בכל שנה ושנה,
וְנִיחָא לְהוּ – ואף על פי כן נוח להם שינתן לעניים המנה שאמר
אותו פלוני, משום **דְּכַיְּין דְּרָוַח** לעניי העיר שיש להם מעות, הרי
רָוַח להם, כלומר, הרי יש להם מעות, וממילא יפטרו לתת לעניים
גם את הסכום הקצוב שרגילים לתת, כיון שכשיש לעניים מעות
אין צורך לתת להם עוד.

הגמרא חוזרת לדון בדברי שמואל שאמר 'השותפין נעשים שומרי
שכר זה לזה'; שנינו לעיל (מב:) בדברי שמואל שאמר **וְנַעֲשִׂין שׁוֹמְרֵי
שָׂכָר זֶה לָזֶה** – שאם נגנב דבר שהם שותפים בו בשעה שהיה אצל
אחד מהם, הרי הוא כשומר שכר על זה וחייב לשלם על הגניבה.

שואלת הגמרא: **אַמַּאי** – מדוע יהיה השותף חייב לשלם כשיגנב או כשיאבד ממנו החפץ שהם שותפים בו, והלא **שְׁמִירָה בְּבָעָלִים הִיא**, שכיון שכל אחד מהם שומר בביתו חלק מחפצי השותפות, וכל אחד בשמירתו שומר גם על חלק חבירו, נמצא שבשעה שנגנב או נאבד חפץ של השותפות מבית השומר, עסק הבעלים של החפץ במלאכת השומר [שהרי כל אחד שומר לחבירו], והדין הוא בשומר שכר שאם בשעת השמירה עסקו הבעלים במלאכתו, הרי הוא פטור מתשלומים.

מתרצת הגמרא: **אָמַר רַב פָּפָּא**, שמואל דיבר באופן שנמצא אצל אחד מהשותפים כל השותפות ולא רק חלק מהשותפות, ומדובר **דְּאָמַר** לֵיהּ אחד מהשותפים לחבירו **שְׁמוֹר לִי הַיּוֹם וַאֲנִי אֶשְׁמוֹר לְךָ לְמָחָר**, כלומר התנו ביניהם שישמור אחד היום את כל השותפות והשני למחר, וכיון שלא שמרו כלל ביחד נמצא שאין בעליו עמו בשמירתו.

הברייתא מבארת אם המוכר בית או מטלטלים לחבירו יכול להעיד ללוקח עליהם: **תָּנוּ רַבָּנָן, מָכַר לוֹ בַּיִת מָכַר לוֹ שָׂדֶה** – המוכר בית או שדה לחבירו, ובא מערער וטוען שהשדה שלו, **אֵין מֵעִיד לוֹ עָלֶיהָ** – אין רשאי המוכר להצטרף עם עוד עד אחד ולהעיד שהשדה של הקונה, **מִפְּנֵי שֶׁאַחֲרָיוּתוֹ** של הבית והשדה **עָלָיו** – על המוכר, כלומר, שאם יקח המערער את השדה מהלוקח, יצטרך המוכר להחזיר ללוקח את מעותיו כיון שקיבל עליו אחריות, ואם כן נמצא שהוא נוגע בעדות, כיון שנוח לו להעמיד את השדה ביד הלוקח כדי שלא יצטרך לשלם לו. אבל **מָכַר לוֹ פֵּרָה** או **שָׁמַכַר לוֹ טַלִּית**, ובא אדם ומערער שהפרה או הטלית שלו, **מֵעִיד לוֹ עָלֶיהָ, מִפְּנֵי שֶׁאֵין אַחֲרָיוּתוֹ** של הלוקח **עָלָיו** – על המוכר, שאף אם יוציא המערער את הפרה או הטלית מהלוקח מחמת שהיתה גזולה ביד המוכר, אין ללוקח על המוכר כלום, ונמצא שאינו נוגע בעדות.

הגמרא שואלת על דברי הברייתא. שואלת הגמרא: **מַאי שְׁנָא** רֵישָׁא **וּמַאי שְׁנָא סֵיפָא** – מה ההבדל בין הרישא שמכר לו קרקע לבין הסיפא שמכר לו מטלטלים, הרי עיקר החילוק הוא בין אם קיבל עליו המוכר אחריות או לא קיבל עליו אחריות, ואם כן מדוע הברייתא מחלקת בין קרקע למטלטלים, הרי אם בשתי מכירות אלו קיבל עליו המוכר אחריות, אם כן בשניהם אחריותו עליו ואינו רשאי להעיד לו עליה, ואם לא קיבל עליו אחריות, אם כן בשניהם אין אחריותו עליו ומעיד לו עליה.

רב ששת מבאר ומעמיד את הברייתא בגזלן שמכר את השדה לאחר. מתרצת הגמרא: **אָמַר רַב שֵׁשֶׁת**, הרישא של הברייתא עוסקת **בִּרְאוּבֵן שֶׁגָּזַל שָׂדֶה מִשִּׁמְעוֹן** ואחר כך **מְכָרָהּ לְלֵוִי, וְאָתָא** [–ובא] **יְהוּדָה** [–כלומר אדם אחר] **וְקָא מְעָרְעַר** – ומערער שהשדה שלו היא. ועל אופן זה אומרת הברייתא **דְּלֹא לֵימֵיל שִׁמְעוֹן לְאַהֲדוֹיֵי לֵיהּ לְלֵוִי** – שלא ילך שמעון הנגזל להצטרף עם עד אחר ולהעיד לטובת לוי, כיון **דְּנִיחָא לֵיהּ דְּהַדְרָא** – שנוח לו שהשדה תעמוד בידי לוי כדי שתחזור אליו, כלומר חוששים שמעון רוצה שהשדה תישאר ביד לוי, מפני שסבור שלמחר יביא ראיה שהשדה היתה שלו וראובן גזלה ממנו, ויוציאנה מיד לוי ותחזור אליו, ונמצא שהוא נוגע בעדות. ולפי רב ששת הברייתא מתפרשת כך. 'מכר לו בית מכר לו שדה', כלומר ראובן הגזלן מכר ללוי את הבית או השדה שגזל, ובא יהודה ומערער על השדה שהיא שלו, 'אין מעיד לו עליה', אין שמעון הנגזל יכול להעיד ללוי כדי להעמידה בידו, 'מפני שאחריותו עליו', מפני שהאחריות של הנגזל נמצאת על הלוקח, כלומר הנגזל עתיד להוציאה מיד הלוקח, ונמצא שהוא נוגע בעדות.

הגמרא מקשה שעדיין שמעון הנגזל אינו נוגע בדבר שהרי לא יוכל להוציאה אחר כך מידי לוי. מקשה הגמרא: **וְכִיוָן דְּאַסְהֵיד לֵיהּ דְּלֵוִי הוּא** – ומכיון ששמעון הנגזל מעיד לטובת לוי שהשדה היא שלו נגד טענתו של יהודה, אם כן **הֵיכִי מָצֵי מַפֵּיק לָהּ מִינֵּיהּ** – כיצד הוא יכול אחר כך להוציאה מידו של לוי בחזרה אליו, הרי הוא הודה והעיד שהשדה היא של לוי. ואם כן כיון שלא יוכל להוציא את השדה מלוי, נמצא שאין לו שום טובה בעדותו ואינו נוגע בעדות.

מתרצת הגמרא: **דְּאָמַר יַדְּעָנָא דְּהַאי אַרְעָא דְּלַאו דִּיהוּדָה הִיא** – מדובר שלא העיד שהשדה היא של לוי, אלא העיד שהשדה אינה של יהודה, וממילא מעמידים את השדה ביד לוי. ולכן לאחר שהשדה נשארת ביד לוי, יכול שמעון להביא ראיות ולהוציא את השדה מלוי, ואם כן הוא נוגע בעדותו.

הגמרא שואלת מדוע נחשב לנוגע בדבר, הרי באותם ראיות ועדים שיוציא את השדה מיד לוי יכול להוציאה גם מיד יהודה. שואלת הגמרא: **וּבְהָהוּא זְכוּתָא דְּקָא מַפֵּיק לָהּ מִלֵּוִי לִיפָּקֵּהּ מִיהוּדָה** – עם אותה זכות שהוא יוציא את השדה מלוי, יוכל להוציאה גם מיהודה, כלומר, עם אותה טענה עצמה שהוא עתיד להוציאה מלוי, היינו על ידי שיביא עדים שהשדה שלו וראובן גזלה ממנו, עם אותם עדים יוכל להוציאה גם מיהודה, ואם כן אינו מרוויח כלום במה שהשדה תישאר ביד לוי, ואינו נוגע בעדותו, ומדוע אינו יכול להעיד ללוי עליה.

משיבה הגמרא: **דְּאָמַר הַשְׁתָּא נוֹחַ לִי הָרִאשׁוֹן קָשֶׁה הֵימֶנּוּ** – אנו חוששים ששמעון מעדיף שהשדה תישאר ביד לוי ולא תעבור ליהודה כיון שחושב שלוי הוא אדם נוח וקל יהיה להוציא את השדה מידו, אבל יהודה שהוא קשה ואלים לא אוכל לדון עמו ולהוציא את השדה מידו. לכך נחשב לנוגע בעדות ואינו רשאי להעיד ללוי על השדה.

יישוב נוסף מדוע שמעון לא יוכל להוציאה מיהודה באותו אופן שיוציאה מיד לוי: **וְאִי בָּעֵית אֵימָא, כְּגוֹן דְּאִית לֵיהּ סָהֲדֵי לְמַר** – שיש עדים לשמעון שהשדה שלו, **וְאִית לֵיהּ סָהֲדֵי לְמַר** – וכן יש עדים ליהודה שמכחישים את אלו ומעידים שהשדה של יהודה, **וְאָמוּר רַבָּנָן אַרְעָא חֵיכָא דְּקַיְימָא** תֵּיקוּם – וחכמים אמרו שכשיש ספק בקרקע של מי היא, הדין הוא שהיא נשארת ביד המחזיק ואין בית דין מוציאים אותה מידו, ולכן אם השדה תיכנס לרשות יהודה, כיון שמן הדין העמידו בית דין את השדה בידו הרי הוא מוחזק בה, ולא יוכל שמעון להוציאה מידו עם אותם העדים שהוא יוציאה מלוי, לכך מעדיף שמעון שהשדה תישאר ביד לוי כדי שיוכל אחר כך להחזיר את השדה אליו, ואחר כך אפילו אם יהודה יביא עדים שהשדה שלו לא יוכל להוציאה משמעון כיון שמעון הוא המוחזק, ולכך נחשב שמעון לנוגע בעדות ואינו יכול להעיד ללוי על השדה.

אגרות קודש

[י"ח אד"ר, ה'תשל"ג]

כפי שהגיעוני ידיעות מאופן הנהלת נע"רסינג האומ"ס – עיקר הריוח מזה שגורעין ומפחיתים מעניני **רפואה** שהנמצאים שם **זקוקים** להם, מצמצמים **במאכל** שלהם, בחימום הבתים **וכיו"ב**, ושמעתי הנ"ל **מכו"כ**,

ומאז – איני מייעץ למי ששואלני – להכנס לעסק זה, כי כנראה הנסיון **יום יומי** גדול מנשוא (ומצרפים לזה "ההיתר" דאין שליח לדבר עבירה **והבפועל** הרי נעשה ע"י אחר וכו').